SENDİKA

İşçi Arkadaşlar :

Dilek ve şikâyetlerinizi bize bir mektupla bildiriniz. Gelecek sayıdan itibaren sizin için ayıracağımız "Dertlerimiz" sütununda dertlerinizi neşredeceğiz.

Ekonomik ve Sosyal Alanda Kol ve Kafa İşçisinin Davalarını Güder

Sene : 1 Sayı 3 | ŞİMDİLİK CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR | Fiyatı 10 Kuruştur. | 14 Eylül 1946

Senkika hareketleri düşmanlarına ilk ve son cevap.

Yurdumuzda Emekçi kitlelerinin Sendikalara olan alâkaları günden güne artmaktadır.

Yirmi senedenberi her türlü haktan mahrum olan işçi arkadaşlarımızın sendikalara candan bağlılıkları bizi cidden memnun bırakmakta ve ümidin fevkinde cesaret vermektedir.

Bunun böyle olacağı gayet tabii idi, Uzun yıllar süren tek parti hakimiyetinin etrafa saldığı korku ve yasaklara rağmen ekilmiş olan işçi hareketi tohumları bugünkü demokrasi kaynaşmaları içinde elbette filizlenecekti ve işte yüzümüzü güldürecek bir tarzda filizleniyor.

İşçi sınıfı bugün artık içtimai heyetin en şuurlu bir sınıfı olarak ortaya çıkmış bulunuyor.

Kurtuluş savaşını başaran ve bugünkü varlığımızı yaratmış olan emekçi kütleleri yurdumuzu korumak için garbin emperyalist sürülerine nasıl göksünü siper ettiyse bugün yurdun yükselmesi ve İkinci Cihan harbinin keskinleştirdiği istihsal anarşisi, pilânsız iktisadiyatı ve insafsızca istismarı bertaraf etmek ve cemiyetimizi vurgunculardan ve bulanık suda halâ balık avlamak istiyen faşist artıklarından da temizlemek için bütün azmile savaşacaktır.

Şunu iyice bilmelidir ki, içinde yaşadığımız bugünkü makine medeniyetinin ayrılmaz önemli bir parçası olan Sendikalizm yurdumuzda da emekçi kütleleri tarafından esaslı ve açık olarak anlaşılmış bulunuyor.

Bunun aksini iddia edenler memleketimizin sinsi düşmanları ve şahsî menfaatlerini umumun zararında arıyan tufeylilerdirki, bunlara verilecek cevap şudur : Sendika hareketlerine karşı yapılacak her müdahale ve her baltalama demokrasiye indirilmiş bir darbe ve milli menfaatlere ihanetten başka bir manâ ifade edemez.

Türkiyenin emekçi kütleleri artık sabırsızlıkla normale dönüşü beklemektedir. Biz Sendikalistler emekçilerin teşkilât meselelerini ve memleket davalarını gayet açık olarak konuşmayı ve gerekli teşebbüslere çekinmeden girişmeyi adet edinmiş cemiyetin namuslu ve şerefli insanlarıyız. Fakat çok teessüf olunurki bizim bu samimî uğraşma ve didinmemiz kar-

(Devamı S. 4 Sü. 3 de)

SENDİKACI

Milletlerarası iş konferansında Türk işçisini yine kimler temsile yeltenecek?

Türk işçilerini temsil etmek şerefini gerçek sendikaların gerçek bir temsilcisine bırakmak lâzımdır

Milletler arası iş konferansının 29 uncu toplantısı bu ayın 19 unda, Kanadada, Montreal şehrinde, milletler arası iş bürosunun geçici merkezinde açılacaktır. Bu toplantıya iştirak etmek üzere bizde de hazırlıklar yapıldığını öğrendik ve hayöğrendik ki, Türk işçisi hakiki temsilcisini bu konferansa da yollamak imkânınından mahrum bırakılmak üzeredir.

Milletler arası iş teşkilâtı ana yasasının 3 üncü madde 1 inci fıkrası gereğince, konferans toplantısına, her memleketten iki hükûmet delegesi ile, bir iş veren ve bir de işçi temsilcisi iştirak eder. İkinci fıkra hükmüne göre ise her temsilci konferans gündemindeki bir bir madde için iki teknik müşavir seçip götürmek hakkını haizdir. Ve nihayet âza devletler, aynı maddenin üçüncü maddesiyle (iş veren ve işçi temsilcileri ile bunların teknik müşavirlerini, işçilerin ve iş verenlerin en ziyade temsil kabiliyeti olan teşkilâtlarının rızalarile) tesbit etmek taahhüdüne girmişlerdir. Bu şekilde seçilmiş işçi temsilcisi olmayan heyetlerdeki iş veren temsilcilerinin reye katılmaya hakları kalmaz.

Hatırlardakirki giren yıl, Pa-

(Devamı S. 3 Sü. 4 de)

Dünya Sendika Federasyonu

Yazan : **Safa M. YURDANUR**

8 Ekim 1945 tarihinde sona eren Paris Kongresi bir Dünya Sendika Federasyonu yarattı. Bu hadise bütün memleketlerin işçi sınıfı hayatında birinci derecede bir ehemmiyet taşımaktadır. Başka başka milliyetlere mensup ve başka başka siyasi, dini kanaatler taşıyan milyonlarca işçi, haklarını müdafea etmek, irade ve isteklerini gerçekleştirebilmek için, sadece kendi memleketleri içinde birleşmenin kâfi gelmediğini, dünya çapında bir teşekkül halinde birleşmenin bir mecburiyet olduğunu anlamışlar ve bunu hayata geçirmeğe karar vermişlerdir. Bu bakımdan Paris kongresi dünya sendika hareketleri tarihinde bir dönüm noktası teşkil etmektedir.

Dünya işçilerinde tabii olan yaklaşma temayülü, işçi sınıfının ve şeflerinin harp yılları içinde aldıkları sert ve acı derslerle bir kat daha artmış ve kuvvetli bir birlik halinde toplanmak kaçınılmaz bir zaruret olmuştu. İkinci dünya harbinin bütün yükü, gözyaşları ve felâketlerile işçi sınıfının ve ona en yakın çalışkan tabakaların sırtına yüklnemişti. Faşizm, irtica ve harp, dünyanın herhangi bir köşesini değil, fakat bütün memleketlerin işçi

(Sonu S. 4 Sü. 4 de)

En Doğrusu

10 Paralık işçiye 10 kuruşluk kuvvet şurubu!

Bakırköy Sümerbank bez fabrikasının bir doktoru vardır. Adı Ekrem Hürdür. Kıymetli ve mütevazi bir hekimdir. Kendisine gelen işçisini, iyice muayene eder. Ona muhtaç olduğu ilâcı kıskanmadan reçetesine yazar. Hap, aspirin, atabirin, kinin, ingiliz tuzu, hint yağı, kuvvet şurubu ne icap ederse tedavi dozu mikdarınca verir.

Bu böyle ancak dokuz ay devam edebilmiştir. Günün birinde Sümerbank merkez idare heyeti fabrikanın sıhhat cetvellerini tetkik ederken görmüşki, bu fabrikada boyuna 10 paralık işçi için 10 kuruşluk kuvvet şurubu diğer aspirinlere haplara nazaran, daha fazla bir rakamla gösterilmiştir. Ve derhal bir emirle Ekrem Hür işinden çıkarılarak yerine bir münasibi tayin edilmiştir.

Tedavisine ihtimam edilmiyecek olduktan sonra acaba bu fabrikada işçiyi muayeneye, doktora lüzum var mı?

İşçi

Kocaili sellüloz sanayii ve nakliye işçileri arasında bir iki saat

İzmit sellüloz sanayiinde çalışan işçi arkadaşlar ve nakliye işçileri sur'atle uyanma ve teşkilâtlanma yoluna girmişlerdir. Şimdi iş kanununun tatbikatını olduğu kadar insanlık haklarını da elde etmeğe çalışıyorlar ve sendikalarını kuruyorlar.

İstanbul Sendikalar birliğinin neşrettiği broşürü işçiler arasında sattığı ve dağıttığı için işinden çıkarılan 11860 numaralı İdris Erdinç gibi hakikaten fedakâr ve şuurlu işçi arkadaşlar her gün artmada ve şuurlanmadadırlar.

Bu işçi arkadaşların iş kanununu ve insanlık haklarını istemeğe başlıyan gür ve haklı sesini sellüloz fabrikasının idarecileri (Eski alışkanlıklarla olacak) garip tepkilerle karşılıyorlar Fabrika idaresi hileli ve gayrı meşru yollarla işçi üzerinde tazyika geçiyor. İlk olarak fabrikanın on senedir kırık bulunan camlarını (250 lira tutarında) ücretleri en az bulunan işçilere ödetiyor. İşçilere hemen de umumen kötü ve hoyratça muamelelere girişiyor.

İşçilerden Hakkı Duman akşam vardiyasından çıkıyor, yorgunluk almak ve bir arkadaşını görmek için deniz kıyısındaki tenis korduna (Her halde bu tenis kordu işçilerin istirahat zamanlarında eğlensinler diye yapılmış olmalı!) Gidiyor bir kenarda oturup sigarasını yakıyor. Fabrikanın personel şefi bay Halis: Buralar sizin için yasaktır, kalk diyor. Hakkı duman sebebini sormak istiyorsa da bay Halis hiddetle onu çekiştirmeğe başlıyor ve bu arada mühendis Abdülkadir de: Siz büyüklere hürmeti bilmiyorsunuz, sizi

(Devamı S. 3 de)

ELEFTEROS

Gazetesinin baş yazarı Dimitri Parnaras'ın gazetemize bir demeci

Memleketimizi ziyaret için «İstanbul gazeteciler cemiyeti» Yunan gazetecilerini dâvet etti. Onlar da Yunan Basın Birliği reisi bay Kranyatakis'ın riyasetinde geçen hafta şehrimize geldiler.

Pazartesi günü gazeteciler cemiyetinde şereflerine verilen Kokteylde bir arkadaşımız sosyalist ELEFTEROS gazetesinin baş muharriri bay Dimitri Parnaras ile gazetemiz için bir konuşma yapmıştır.

Bay Parnaras Mart seçimlerine kadar Basın Birliği reisi idi. Sol tarafın çok tanınmış kıymetli bir muharriridir. Karl Markisi Yunancaya ilk defa o tercüme etti. 10-20 sosyalist eseri vardır. Aynı zamanda son olarak iki cilt halinde «Dünya sosyalist tarihi» adında bir eser yazmıştır. Bu eserinde Türkiyedeki Sosyalist ve Sendikalist hareketlerden de bahsetmiştir.

Kıymetli misafirimiz arkadaşımızın sorularına memnuniyet ve nezaketle cevap vermiştir. Yunanistanda bu günkü sendikaların ne vaziyette bulunduğuna dair olan sualimize karşı demiştir ki:

— Bu gün Yunanistanda sendikacılık çok tekâmül etmiş bulunmaktadır. Halen sendikalara bağlı olan amelenin adedi 200 bini geçmektedir. Esasen sendikalar santral bir sendikaya bağlı, bir Konfederasyon halindedir. Bu Konfederasyon da Fransız Konfederasyonunun bir modelidir.

— Ne kadar zamandanberi böyledir?

— Evvelce işçi sendikaları General Metaksas'ın birer aleti vaziyette idiler. Ve Çalışma Bakanlığına bağlanmaları isteniyordu. 1944 de dünya sendikalar birliği bizimle alâkadar oldular, Rus Fransız ve İngiliz azalarından müteşekkil bir delege göndererek. Yunanistandaki işçi vaziyetini tadkik ettirdiler, sendikaları hükûmetin baskısından kurtararak serbest rahat bugünkü sendikalar haline kodular.

— Son günlerdeki hâdiseler üzerine sendikalar ne vaziyettedirler.

— Eskisinin yanı başında bir Konfederasyon daha teşkil edilerek başına Kralcı hükûmetin tayin ettiği biri getirildi Fakat dünya sendikaları birliği yine eskisini tanıyor ve onu destekliyor.

Amerika Birleşik Devletlerinde İşçi Sendikaları

Sendikanın İşçiye Sağladığı Haklar

Yazan :

Herbert Harris ve Victor Reisel

Herbert Harris ve Victor Riesel

Not: Aşağıdaki makalenin muharrirleri Amerika Birleşik Devleti işçi sendikaları hakkında konuşabilecek en salâhiyetli kimselerdir. Herbert Harris Birleşik Devletler araştırma enstitüsüne mensup olup her günki işçi hareketinin temayüllerini ve bunların iş dünyasındaki akislerini tahlil eder. Victor Riesel New-York Post gazetesinde işçi meseleleri mütehassısıdır.

(Evvelki Sayıdan Devam)

çalışma esası üzerinedir. İşin cinsi, işçinin derecesi mühim değildir. Böylece C. İ. O nun programı iyi yetişmiş işçi ile böyle olmayan C. İ. O takdir etmektedir ki, modern istihsal rejimi esası fabrika, iş yeri olan bir sendikalaşma, meslek teşekkülleri an'anesinden daha yerindedir. A. F. L. den ayrılan birliklerin C. İ. O. yu ilk teşkil ettiği günlerde iki tarafın zıddiyet ve kini son dereceyi bulmuştu. Harp günlerinde bu zıddiyetin hemen hiç kalmadığı görüldü.

Amerika sendikalarının üçüncü kolunu teşkil eden Demiryolcular Kardeşliği teşkilâtına gelince bu meslek esası üzerine kurulmuştur. İlk önce bir karşılıklı yardım birliği şeklinde idi, adeta bir emniyet sigorta şirketi manzarası arzediyordu. Programları yavaş yavaş değişerek bugünkü halini almıştır.

Mahiyetleri gerek meslek gerekse indüstriel mahiyette olsun bu sendikaların çoğu âzasına bir çok maddî ve manevî faydalar sağlamağa çalışır. A F L. ye mensup sendika âzaları son ondört sene zarfında hastalıkların önlenmesi, kaza, işsizlik, ihtiyarlık, ölüm gibi hallerin karşılığı olarak 450 milyon dolar aidat vermiştir. A.F.L ve C. İ. O. sendikalarının programlarında âzalarının mesleki ve kültürel terbiyesine matuf şiarlar vardır.

Sendika şeflerinden birisinin ifadesine göre : "Teşkilâtlı iş, bütün işçilerin en hakiki manâsiyle istifadesine muciptir ve teşkilâtlı gündelikçilere yaradığı gibi teşkilâtsız gündelikçiler de dolayısile bundan istifade etmektedir„ diyor, işte göze çarpan bir misali: On sene önce vasati iş haftası 63 saat idi; uzun sendika mücadeleleri neticesinde 54 saate in di ve 1941 de Amerika harbe girerken iş haftası yalnız 39 saat tutuyordu.

Şimdi teşkilâtlı işçilerin birbuçuk asırda elde ettikleri hususi haklara gelelim :

1) İşçi münasebetleri hakkındaki federal kanun bütün işçilere memurun, hükûmetin iş arkadaşlarının müdahalesi olmadan istediği sendikaya girme hakkını vermektedir Bu hak işçilere icabında gündelik ve çalışma saatleri hakkında konuşması icab eden sendikayı gizli reyle seçebilmesi selâhiyetini vermektedir.

2) Bir işçi yerini kaybederse içtimaî emniyet federal kanunundan himaye görür. Bu kanun sayesinde yeni bir iş araması için geçebilecek 16 hafta kendisinin ve ailesinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere bir miktar para alabilmek hakkını haizdir.

3) İşçi 65 yaşına geldiği ve çalışmak için çok ihtiyar sayıldığı zaman aynı kanun sayesinde ömrünün sonuna kadar geçimi temin edilmiştir.

4) İş esnasında yaralanırsa işkazaları hakkındaki kanun sayesinde sadece hastane masrafları ödenmez, bu halinden dolayı ona bir münasip tazminat da verilir.

5) Bir diğer kanun işçi için makul bir iş zamanı ile makul bir gündeliği garanti eder.

6) Sulh zamanında olduğu gibi harp zamanında da Amerikan işçisi az yövmiye ve fazla iş gününe karşı grev yapmak hakkına maliktir. Bu harpte Japon taarruzundan 24 saat sonra Amerikanın büyük işçi teşkilâtı mümessilleri harp olduğu müddetçe grev hareketlerine girişmiyeceklerini âzaları adına beyan ettiler. Bu söz yüzde 99 a yakın bir nisbetle tutulmuştur.

7) Sulh zamanında 16 yaşına karar, harp zamanında 14 yaşına kadar çocukların iş görmeleri yasaktır. Okullardaki mesleki terbiye vaziyetleri tabii bu kanunun haricindedir.

Bu gün, hastahane ve kilise mensupları ve hizmetçiler teşkilâtsız bulunuyorlar, bunların herhangi bir sendika kurup kurmayacaklarını istikbal gösterecektir.

Faşist memleketlerde bazı gruplara (azdırlar) denerek şefleri ve âzaları öldürülmüşler, akla gelmedik işkenceler görmüşler, sürülmüşlerdir. Bir demokrasi her şeyden önce memleket meselelerinin serbest münâkaşasını icab ettirir. İşte yukarda saydığımız haklar böyle serbest münakâşalar sayesinde elde edilmiştir. Bugün Amerikada bir çok partiler ve teşekküller varsa da bunlar netice itibarile iki partide temsil edil mektedir. Cumhuriyetçilerden ziyade demokratlar bu gün gelirı fazla olanların partisidir. Bazı sendika şefleri Cumhuri yetçileri tuttuğu halde bazıları demokratları tutmaktadır. Bunlar esasen pek sabit bir karakter arzetmemekte, bu alâkalar zamanla değişmektedir.

Sendika faaliyeti politika hayatında büyük rol oynamaktadır. Bu arada C. İ. O. nun politika faaliyeti komisyonu az bir zaman evvel bir programla ortaya çıktı. Böyle bir hareket Amerika Birleşik Devletlerinde ilk defa görülmektedir. Halkın ekseriyetinin arzularını aksettiren Amerikan işçi sendikaları son seneler zarfında yeni bir olgunluk kazanmış, beynelmilel sahada da sesini duyurmak imkânını bulmuştur. Yirmi sene evvelki ile bu günkü durum arasında dağlar kadar fark var. O zaman sendikalar sadece iş zamanı, gündelik meseleleri gibi mahdut ve mahalli şeylerle uğraşıyorlardı.

Bu gün sendikacı şefler sulh konferansında söz sahibi olacak bir dereceye yükselmişler, işçiler ve geniş emekçi kütleleri için emniyet plânları teklif etmektedirler. Gerek A.F.L gerek C. İ. O. harp sonu için programlar hazırlamışlardır.

C. İ. O kongresinde söz alan başkan M. Philip Mürray : "İşçi ve emekçi kitleler harp gidişi üzerinde müessir oldukları kadar harpten sonraki nizamın tesisinde de rol almak azmindedirler. Zira maliye ve ticaret unsurlarının istifadesini temin edecek bir vaziyet Hitlerlerin çıkabileceği şartların yeniden tesisi demektir„ demiştir.

Amerika sendikaları Patron ve hükûmet teşekküllerile müsavi kaklara malik olmak istemektedir. sulh konferansında rol oynamak arzusundadır. Başlangıçta Amerika, Avrupalı iş teşekküllerinden çok şeyler öğrendi. Öyle görünüyor ki bu gün de Avrupa ondan bir çok şeyler öğrenebilecektir. İşçi teşekkülleri tam hürriyetlerini kazanmadan ne demokrasi ne sulh mümkün olacaktır.

Çeviren : **ARSLAN**

SON

Kibrit fabrikasında çıkan yangın

Büyükdere kibrit fabrikası istif dairesinde kibritler istif edilirken paketlerin bir kısmı ateş alarak kuvvetli alevler halinde yanmağa başlamışlardır. Bu esnada paketleri taşımakta olan Ali Uncu ile Behcet İşler kaçamadıklarından muhtelif yerlerinden ağır bir surette yanmışlardır.

İnşaat işçilerinin durumları inceleniyor.

Ayın dokuzunda toplanan Çalışma Bakanları bölge müdürlerinin görüşmelerinden alınan neticeleri henüz esaslı bir şekilde öğrenemedik.

Haber aldığımıza göre bu toplantıda birçok işçi meseleleriyle beraber inşaat işçilerinin İş Kanunundaki durumlarıda tetkik edilmiştir.

İnşaatların senenin muayyen mevsiminde yapılması, işçilerinin işin bünyesine göre toprakçı, kalıpçı, demirci, betoncu, vesair kalifiye işçiler olması ve inşaat müddetinde muayyen fasılalarla bir aydan kısa zamanlarda çalışmaları dolayısile bina işçilerinin iş kanunu mevzuatına girip girmiyecekleri gözden geçirilmiştir.

İşçi Sağlığı :

İşçi Sağlığı Meselelerinde Sendikaların rolü

Dr. M. Hulusi DOSDOĞRU

Bu gün memleketimizde mevcut şekle göre işçi sağlığı iş veren müessesenin emrindeki hekimler tarafından kontrol ve idare edilmektedir Ekseriya vaki olduğu üzere müessese menfaatlerini alakadar eden sağlık işlerinde hekim aylık aldığı tarafı tutmakta veya o tarzda harekete mecbur tutulmaktadır. Bu yüzden istirahat, rapor, maddi yardım gibi meselelerde rast gele konulmuş bir takım keyfi kuyudat bulunduğundan Tabib kendi inisyatifini kullanamamaktadır. Bu sakat yoldan yıllardanberi yürüne yürüne öyle kötü bir alışkılık meydana gelmiş tir ki çok defa hekim böyle hayati mevzular için vereceği kararlarda ilim ve mantığına aykırı da olsa o kara kaplı, gelenege uymak zorunda kalır. Binaenaleyh sureta iş kanunumuz mevcut bulunduğu halde hakikatte işlerimizi tanzimde istismarın yarattığı karakuşî hükümler yürürlükte bulunmaktadır. Hâlâ Ortaçağ Derebeyliğin nizamını el altından destekleyenler, şunu iyi bilmelidirler ki bütün dünyada iş şartları ve endüstirinin işçi sağlığı üzerine tesirleri ufak tefek farklarla yekdiğerlerinin aynıdırlar. Binaenaleyh işçi sağlığını kalkındırma dâvasında bütün dünyada malûm plânların nazarı itibara alınması zaruridir. Bilindiği üzere bu teşkilâtların başında ve amelelerin bizzat kendilerinin meydana getirdiği sendikalar gelir. işçi sağlığının da bu sendikalar vasıtasile kontrol ve idare edilmesi şarttır. Bu olmadıkça 7-7 45 gün ve 4772 sayı ile yayınlanan (İş kazaları ile meslek hastalıkları ve analık sigortaları kanunu) nun vaktile iş kanununun uğradığı akıbete mahkûm olacağına şüphe yoktur. Her ne kadar işçinin memleketimizde hiç bir zaman tahakkuk etmemiş bulunan haklarını müdafaa ve tahakkuk ettirmek gibi yüksek bir gaye ile — Çalışma Bakanlığı — yeni faaliyete geçmiş görülüyor, 16 Temmuz 1945 de yayınlanan (İşçi Sigortaları kanunu) ile beraber önce bahsettiğimiz iş kazaları kanununun 1 Ocak 1946 tarihinde 4792 sayı ile yürürlüğe gireceğini ve asıl tazminat ve yardım hükümlerinin ise bundan 6 ay sonra tatbikına başlanacağını vaadediyor ise de Sendika teşkilâtı mevcut olmadıkça sadece yukarıdan inme kanun ve kararlarla bu muazzam dâva hal edileceğe benzememektedir. İngilterede de bizdeki Çalışma Bakanlığının karşılığı olan iş nezareti vardır Ama bundan önce İngiliz işçisinin haklarını icabında hükümete ve devlete karşı koruyan Sendikaları mevcuttur. İlk olarak İngiliz amelesi sendikalarını kurmuş ve bilâhare bunlar iş veren makamları zorlaya zorlaya hükümetin bu günki teşkilâtı meydana getirmesini sağlamıştır. Görülüyor ki burada da teşkilâtlanma yukarıdan aşağıya doğru değil, aşağıdan yukarıya doğrudur. Bizde Sendikalar teşekkül etmeden kurulmuş bulunan Çalışma Bakanlığının hükümetin bir kolu olmak dolayısile her şeyden önce onun görüşlerini müdafaa ve tatbik edeceği tabiidir. Halbuki endüstirimizin hemen ekseri kollarında hükûmet iş verir vaziyettedir ve bu makanizma daima değişebilir yani ne zihniyette bir hükûmet kurulursa Çalışma bakanlığının da faaliyet ve inkişafı o şekilde olacaktır. Sendika teşkilâtı yapmak hususunda en geride kalmış milletlerden biri de şüphe yok ki memleketimizdir. Nazariyatta ve kitap üzerinde bugün şaşaalı cümlelerle hükümetin teklif edip kabul ettirdiği plânlar tahakkuk ettiği takdirde sağlık ve sosyal cepheden onların en selâhiyetli kontrolörü şüphesiz işçinin kendi bağrından seçerek ayırdığı ve onu her manada temsil eden sendikaları olacaktır. Meselâ Sir William Beveridge'nin hayat sigortaları ve yardım servislerinin teşkilâtlanmasına dair Çörçil hükümetine teklif ettiği muazzam plânın işçi hükümetince tatbikına geçildiği takdirde İngilterede onun kontrolunu şüphesiz İngiliz işçi sendikaları yapacaktır. Hulâsa işçi sağlığı dâvasının memleketimizde esaslı şekilde halli için önce onun kendi sendika teşkilâtını kurması zaruridir. Esasen işçimizi alâkadar eden bütün sağlık sosyal ve kültürel meselelerimizin düzelmesi buna bağlıdır.

Şeker Fabrikaları işçileri

Mecburi sigortaya son verilmesini ve pirimlerin indirilmesini istediler

Eskişehirden haber verildiğine göre, şeker fabrikası işçileri, kendilerine senelerdenberi tatbik edilmekte olan mecburi sigortadan dolayı ilgili makamlara müracaatlarda bulunmuşlardır.

Memleketimizdeki bütün şeker fabrikalarının ameleleri, şeker şirketi tarafından mecburi olarak sigorta edilmektedir. Bu sigortanın bir hususiyeti, bunun her işçi için mecburi tutulması ve buna razı olmıyan işçinin koğulması veya hiç işe alınmaması, ikinci hususiyeti ise, sigorta edilen işçilerin aylık kazançlarından yüzde on beşe kadar pek fazla pirim alınmasıdır.

Memleketimizde işçi sigortaları mevzuu henüz pek yeni olduğu halde, şeker fabrikaları işçileri senelerdenberi idare muvaffakiyetle ve yukarıda yazdığımız şekilde ve adeta bir mükellefiyet halinde sigorta mecburiyeti altında tutulmaktadırlar.

Alâkalı işçi arkadaşlar, yaptıkları müracaatta :

1) Sigortanın ihtiyarî olması,

2) Dünyanın hiç bir yerinde görülemiyecek olan bugünkü pirim nisbetlerinin indirilmesi taleplerinde bulunmuşlardır.

Öğrendiğimize göre, bugüne kadar bu müracaata henüz bir cevap verilmemiştir.

Belediyeler ticaret müessesesi değil de hizmet müessesesi olduğuna göre

Mesele, kadro meselesi değil idrak meselesidir.

Küçük esnafın, fakir halkın ve çalışan işçinin alın teri mükellefiyetlerle Yıldızda cennet parklar kurulursa, Ayaspaşalar iç içe asma bahçelerle süslenirse, mantarlı krokodillerin ve rugan iskarpinlerin altına taksimlerden boğazlara uzanıp giden pırıl pırıl asfaltlar döşenirşe, bu Belediyeye bir halk belediyesi denilemez.

Belediyeler hizmet bakımından birinci derecede halka bağlı tam demokrat müesseseler olmadıkça hemşerilerinin temsil hakkını kaybetmiş sayılmaları tabiidir.

Bir hizmet anlayışı ki bir tarafta asfaltçıdır, beri de kaldırımcı.. Bir tarafta şehir kulüpleri, gazinolar ve kârvansaraylara miras yedi cömertliğile milyonlar döker, beri de hayrat çeşmelerinin su yollarını senede bir defa olsun temizletmeyi külfet sayar, sokaklarda çirkeflerin, lâğımların taşdığını görmemezlikten gelir.

Bir hizmet anlayışı ki tam bir işçi muhiti olan Yedikulelere, Topkapılara, Edirnekapılara 495 sene evvel bugün zaptedilmiş kalelerdir der geçer; 50-60 bin işçi ve küçük esnafın barındığı Eyüp Belediye olarak yalnız Mezarlıklar müdürlüğünün sık sık alâkasını çeker.

Bir hizmet anlayışı ki binlerle tütün işçisinin iş yeri ve işçi mahalleleri olan Ortaköyde yalnız zarif minareli sahil camiinin güzelliğile övünür.

Bir hizmet anlayışı ki Şehireminińde Tatar güzeli Zehranın akibeti kadar sokak araları, pazar yerleri, susuzluk ve evsizlikle ilgili değildir. Samatyalar, Kocamustafapaşalar ve Kazlıçeşmeler batmakta olan öyle bir gemidir ki bu geniş işçi yataklarının boyuna imdat isteyen sesi boğulur boğulur da ufukta bir tahlisiye sandalı bile gözükmez.

Fatih ve Karagümrükler Florya yolu üzerinde sadece birer güzergâhtır. Hiç bir zaman iki yakası bir araya gelemeyen Haliç neredeyse müzelik olacaktır ve halâ 30 bin işçi nüfusile Kasımpaşa 500 sene evvel Fatihin kadirgalarını indirdiği yerdir.

Beykozun, Üsküdarın kenar mahalleleri, Kurtuluşun arka sokakları, Sirkecinin tren boyları, Küçükpazarlar, Unkapanları, Yemişler ve Süleymaniyeler yani halkın, iş yerlerinin, işçi semtlerinin bulunduğu her yer belediyesizdir.

İstanbulun beş kazasından ikisinde belediye vardır, üçünde de yalnız ismi..

Eski İstanbul yangınlarile meşhurdur yeni İstanbul yıkıcı belediyesile. Öyle bir yıkıcılık ki bunu yaparken de imar imar diye bağırır. Bu yüzden binlerle fakir aile gittikçe şehirin merkezinden kenarlarına sürülür, bir çatı altına sığınabilmenin saadetile yanıp tutuşur.

Maruken koltuklu sarı otobüsler ve yüzlerle tramvay şehirin muayyen kısımlarında, sabah, akşam kaynaşıp dururken, sabahın alaca karanlığında yollara dökülerek iş yerlerine akıp gidecek taze iş kuvveti boşuna bekler, salkım saçak bir tramvaya ilişebilirse de az ötede cezacı belediyenin eli yakasına yapışır.

İşçi semtlerile iş yerleri arasında ucuz ve bol nakliye imkânları sağlanmadıkça, fakir halkın ve işçinin toplu bulunduğu yerlerde ucuz ve sıkı kontrollu daimi pazarlar kurulmadıkça, ilâçsızlık, susuzluk, evsizlik, yolsuzluk yüzünden yüzlerle emeğin ve binlerle emekci ailesinin sefaletle kıvranmasını önliyecek tedbirler düşünülüp bulunmadıkça bu belediye bir halk belediyesi olamaz.

İstanbul Belediyesinin bütün hizmet müesseselerine dikkat edin! Kenarlarda tamamile durgun, merkezde hareketli, Ayaspaşalarda fevkalâde başarılıdır.

Halbu ki halkçı belediyelere giden her yol Ayaspaşalardan bir defa, Kasımpaşa, Ortaköy, Haliç ve Yedikulelerden bin defa geçer.

Su meselesi, yol meselesi, sıhhat meselesi, şenlik ve esenlik meselesi merdiven, bulvar, park ve kârvansaray meselesi; fakat her şeyden evvel halk meselesi.

Belediyeler ticaret müessesesi değil de hizmet müessesesi olduğuna göre mesele, kadro meselesi, su, yol, park meselesi değil idrak meselesidir.

Hâdi MALKOÇ

Amerikada büyük grev hareketleri

Newyork rıhtımları boylu boyuna vapur kordonlariyle çevçevrilmiştir. Amerikan iş federasyonuna dahil bulunan gemiciler 500 bini bulmuştur. Meksika, Atlantik ve Pasifik körfezlerinde halen 2534 gemi hareketsiz haldedir.

Bağdatta grev

Gazete işçileriyle mürettipler grevi yüzünden geçen cumartesi günü sabah ve akşam gazeteleri çıkmamıştır. Buna sebep hükûmet tarafından iki gazetenin kapatılmasıdır.

Newyork şehri açlık tehlikesi karşısında

Denizciler grevi ile kamyon şöförleri grevi aynı zamana rastladığından Newyork şehri açlık tehlikesine maruz kalmıştır. Son gelen habarlere göre grev devam etmektedir, iki sendika liderleri tevkif edilmişse de bilâhare serbest bırakılmışlardır.

Grevci liderlerinden biri, eğer hükûmet bu muazzam grev hareketlerine karşı asker kullanmak suretiyle gemileri işletmeye teşebbüs ederse birliğin bütün milleti greve davet edeceğini bildirmiştir.

Milletlerarası iş konferansında Türk işçisini yine kimler temsile yeltenecek?

Baştarafı Birinci Sahifede

riste 27 inci yıl toplantısını yapan iş konferansına Türkiye de iştirak etmişti. Fakat, o sırada, memleketimizde hür ve bağımsız meslek teşkilatlar yoktu. Bu yüzden, konferansa hükûmet delegesi olarak Paris büyük elçisi Numan Menemencioğlu ile çalışma Bakanlığı araştırma ve danışma kurulu azası İbrahim Hakkı Yeniay, iş veren temsilcisi olarak da Ekonomi Bakanlığı Sanayi tetkik âzası ve başkanyardımcısı Nüzhet Tükül, işçi temsilcisi olarak da Sümer Bank İstanbul Defterdar fabrikası dokuma ustalarından Emin İnal tayin edilerek yollanmışlardı.

Konferansa katılan 48 devlet içinde bizim gibi gerçek temsilcilerle gelmeyen devletler, Kostarika, Ekuvator, Hayiti gibi 12 devletten ibaretti. Bunlar, konferansta en hafif tabirile hiç de iyi karşılanmadılar. Fransız işçi temsilcisi ve Fransa Genel İş Konfederasyonu kâtibi Leon Jouhau 'nun konferansta herkesin tasvibi ile karşılanan sözlerini burada bir misal olarak verelim:

(Hususiyetlerini üçlü temsil -Hükûmet, İşçi, Patron- esasından alan bir konferansta işçi ve iş veren temsilcileri olmayan ve bu suretle de anlaşmaları cılk eden ve konferansa bir teşevvüş unsuru katan hükûmet delegelerinin ümit kırıcı manzarasına bundan sonra şahit olmamalıyız. Hatta, bazılarının izzeti nefsini kırmak bahasına da olsa, bunu söylemekten çekinmeyorum, Böyle bir heyetin milletler arası iş konferansına bu kadar noksan bir şekilde iştiraki karşısında, bu heyeti kapı dışarı etmemekle beraber, onu: Sen sadece bir müşahit olacaksın, faal bir unsur değil. demek lâzım geldiği kanaatindeyim. Bu vaziyet, Hükûmetleri vecibeleri üzerinde düşünmeğe ve bu vecibeleri tamamen yerine getirmeğe mecbur etmelidir.»

Arjantin heyetinin vaziyetini de ayrı bir misal olabilir; Arjantin hükûmeti konferansa, işçi teşekküllerinin rızası olmaksızın, keyfi bir şekilde seçtiği - sözde- işçi temsilcisi ile iştirak etmişti. Ayrıca gelen hakiki işçi temsilcisinin ve Arjantin işçi teşekküllerinin konferansda bu vaziyeti protesto etmeleri üzerine mesele yetkileri inceleme komisyonu'nca tetkik edilmiş ve iddia yerinde görülerek Arjantin sözde - işçi mümessilinin teknik müşavirinin konferansa kabul edilmeleri genel heyet tarafından kararlaştırılmıştır. Müzakereler sonunda, otoriter usullerle işçi teşekküllerine hükmetmenin yeni bir misalini veren Arjantin hükûmeti çok ağır ithamlara uğramış ve faşistlikle vesıflandırılmıştır.

Bu vaziyetler karşısında Türk heyetinin başkanı Numan Menemenci oğlu konferansa şu teminatı vermek zorunda kaldı:

«Milletler arası çalışma konferansına noksan bir heyetle sonuncu defa olarak geldiğimizi temin ederim». - Çalışma dergisi: Sayı 2 -

Buradan işçi ve işveren mümessilleri diye hareket etmiş delegelerimiz, orada hükûmet delegemizin teknik müşavirleri oluvermişler ve konferansı ancak bu sıfatla takip edebilmişlerdir.

Son zamanlarda cemiyetler kanununda yapılan değişiklik bizde de, garpdeki eşitleri gibi, devlet müdahalesi dışında, hür ve bağımsız işçi sendikaları kurulmasına imkân vermiş ve bu imkândan faydalanan işçi kitleleri kendi aralarından, kendi iradelerile seçtikleri idareciler tarafından idare edilen hür ve bağımsız, gerçek Türk sendikalarını kurmuşlardır.

Bu gelişme, Türk işçisine, pek haklı olarak, milletler arası 29 uncu iş konferansına hakiki temsilcilerile katılabileceği ümidini vermişken yeniden işi el çabukluğuna getirmek teşebbüsile karşılaşmış bulunuyoruz.

Haber aldığımıza göre Montreal'e gidecek heyete hükûmet adına eski millet dergisi sahibi; çalışma bakanlığı müsteşarı Hüseyin Avni Göktürk ile (Bir ihtimale göre de bizzat çalışma bakanı doktor Sadi Irmak); işverenler namına Karamürsel fabrikası hissedarlarından ve C. H. P. üyesi Hilmi Naili Barlo, ve işçi delegesi olarakta, cemiyetler kanunundaki tadilattan evvel C. H. P. nin teşebbüsile ve bu partiye bağlı olarak kurulmuş olan statüsünde C. H. P. nin himayesinde olduğu yazılı bulunan gerçek bir sendika sayılamıyacağı gibi Türk işçisini temsile hiç bir suretle ehil ve yetkili olmayan İzmir amele birliğinden Hüsnü Merey tayin edilmişlerdir.

Milletler arası itibarımıza ağır bir darbe indirecek olan böyle sakat ve totaliter bir teşebbüsden kaçmak için vakit azdır. Türk işçilerini temsil etmek şerefinin gerçek sendikaların gerçek bir temsilcisine bırakılması lâzımdır. Milletler arası iş konferansının yetkileri inceleme komisyonu karşısında faşistlik ithamile karşılaşmak istemiyorsak, Türk sendikalarının mevcudiyeti ve kendi temsilcilerini seçme hakları filiyatta tanınmalıdır.

Montreal'e kadar gidip «Sen ancak bir müşahit olacaksın, faal bir unsur değil» sözünün daha ağır bir cümle ile tekrarlandığını duymaktansa şimdiden icap eden değişiklikleri yapmak evlâdır.

Artık müstahsil kitlemizi memleketin içinde ve dışında tanımanın ve tanıtmanın sırasıdır. Hiç bir memleket bu tarihi gelişmeden kaçınacak durumda değildir. Şu halde tutulan yanlış yoldan vazgeçilmesi ve Türk sendika muhitlerinde olduğu kadar milletler arası sendika muhitlerinde de pek fena karşılanacak sözde temsil usullerinden vazgeçip "en ziyade temsil kabiliyetini haiz teşkilâtlar„ tarafından Montreale gitmesini sağlamak gerektir.

Milletler arası andlaşmaların ve memleketimizin itibar ve menfaatlarının icabı da budur.

SENDİKACI

Kocaili Sellüloz sanayii ve nakliye işçileri arasında bir iki saat

(Birinci Sahifeden Devam)

süründürmeli, namussuz işçiler. Diye hakaret ediyor. Hakkı Dumanın soğuk kanlı ve haklı cevaplarile büsbütün çileden çıkan bu zevat işçi arkadaşı serhoşlukla itham ederek doktor muayenesine gönderiyorlar. Bu yalan isnat da çürüyor. Ve yine fabrikanın makine mühendislerinden bay Nurettin'in Hakkı Duman lehine müdahalesile hâdise kapanıyor. İyi kalpli makine mühendisi bay Nurettine işçiler teşekkür ederler.

Fabrikadaki iş kazaları da güme gitmededir. 20 gün evvel bir kaza neticesi kolu kopan Osman günlerce sürünüyor ve nihayet ustaların tek taraflı raporlarile dikkatsizlik! deniyor. Ve Osman sefaletinin gayyasına doğru kayıp gidiyor. Gelecek sayıda Osman'ın resmini ve hikâyesini neşredeceğiz.

Sellüloz fabrikasının bu keyfi ve lâibali hareketleri arasına nakliye işçilerinin feci durumları da ilâve edilirse ki bunlar 350 - 500 mevsimlik ve 250-300 daimi işçidirler İzmit işçilerinin haklı şikâyetleri oldukça kabarıktır.

Kocaili Sendikalar Birliği kurulmuş ve diğer sendikaların da kurulabilmesine ön ayak olmuştur. Bütün işçi arkadaşlar bu meşru mücadele vasıtasına candan bağlıdırlar. Kurucu heyetler yığın yığın ve günlük işler karşısında adeta şaşırmış gibidirler. Kocaili işçileri bu gün sıkıntıdadırlar fakat yarınlarını hazırlıyorlar.

Amerikada kadın doktorlar

1940 da Amerikada 165.000 pratisyen hekimden 7600 ün kadın olduğu tesbit olunmuştur. 1941 de %5 mütehassıs kadın doktor ve %8 mütehassıs erkek hekim olduğu anlaşılmıştır. Diğer memleketlerle mukayese edildiği takdirde Amerikada hekimlikte ve diğer bir çok meslek sahalarında yetişen ve çalışan kadın adedinin mahdut olduğu görülür. Buna sebep kızların çok küçük yaşlarda evlendirilmeleridir. Bu itibarla Amerikan kadınlığı bir çok bakımlardan dünya kadınlık sosyetesinde oldukça geri bir yer işgal etmektedir. (B. M J.)

Milletlerarası faaliyet tehdit altında

Amerikan iş federasyonuna mensup 100 bin deniz işçisi greve başladı. Grev nöbetçilerinin yerleştirilmesini müteakip yarım milyon işçinin greve iştiraki beklenmektedir. Bu yüzden milletler arası deniz faaliyetlerinin duracağı tahmin ediliyor.

SENDİKA

Sahibi ve umumî neşriyatı idare eden Adil Yağcı
Müracaat yeri: Çenberlitaş Kürkçüler Pazar Sokak No. 14

Abone Şartları
Üç ay'lık 125 Kuruş
Altı aylık 250 Kuruş: Senelik 500 Kuruş

Kocaili İşçi Sendikaları Birliği

(Geçen Sayıdan Devam)

9 — İ.S.B. usul ve teferrüata ait anlaşmazlıkları ve taktik ihtilaflarını mahalli teşekküllerle iş birliği yapmakta devama mani saymaz. Yalnız ana prensiplerden yüz çeviren, ırkçılık münaferetlerine, irticaa ve faşizme alet olan cemiyetleri Birlik hemen safları dışına atar.

10 — **Gelir Kaynakları**

İ.S.B. nin başlıca gelir kaynakları aza sendikaların iştirakleri, mecmua, risale ve kitap satışı tutarları, müsamere, konferans v.s. kapalı toplantı duhuliyeleri, teberrüler, bağışlamalar ve İ.S.B. nin müessis ve merkez azalarının verecekleri asgari beş lira aylık aidatları ve ilah. dır.

11 — İ.S.B. umum gelir tutarının dörtte birini amele sınıfının haklarının korunması masraflarına karşılık ihtiyat akçesi olarak, bir bankada biriktirir. Geriye kalan 'da, mutad idare masraflarına, kültür ve propaganda faaliyetlerine ve Kocaili işçilerinin müşterek umumi hareketlerinin mucip olacağı fevkal'ade masraflara kapatılır.

12 — **Teşkilât:**

İ.S.B. nin en yüksek idareci organı Birlik kongresidir. Kongre senede bir defa Birlik idare meclisi tarafından toplantıya çağırılır iki kongre arasındaki devrede Birlik faaliyetleri bu ana nizamnameye ve kongre kararlarına göre idare olunur.

(**Muvakkat hüküm:** İlk kongre toplanıncaya kadar İ.S.B. kurucular hey'eti tarafından idare olunur. Bu hey'et ilk kongreyi Birliğin resmen teşekkülünden en çok bir sene sonra toplantıya çağırması mecburidir.)

13 — Kongreler İ.S.B. azası olan sendikaların, meslek birliklerinin göndereceği mürahhaslardan terekküp eder. Daimi icra komisyonu azaları ve sendikaların mes'ul kâtipleri rey hakkı ile kongreye iştirak ederler.

14 — Her sendika mukayyet azasının nisbetinde, her 50 azaya bir mürahhas hesabile; kongrede temsil olunur: En az 25 azası olan sendika ve cemiyetler de birer müşahit mürahhas göndermek hakkına maliktirler.

15 — İ.S.B. kongrenin toplanma tarihinden en az bir ay evvel gündemini ilân ve başlıca karar tasarılarını neşretmek mecburiyetindedir.

16 — Senelik kongreleri İ.S.B reisi kısa bir nutukla açar. Kongre hemen kendine bir reis ve lüzumu kadar reis vekili ve kâtip seçer. Bu suretle teşekkül eden büronun idaresi altında müzakerelere girişilir. İlk iş olarak gündeme kati şekil verilir ve müzakerelerin kaç gün süreceği tesbit olunur. Gündeme mutad faaliyet ve hesap raporlarından maada işçi sınıfının o sıradaki durumu ve önünde duran en mühim meseleleri aydınlatan etraflı bir raporla memleketin iktisadi gelişmesinin çalışma şartları üzerindeki tesirleri hakkında bir tetkik konulması şarttır. Bu noktalar münakaşa edilip karara bağlandıktan sonra kongre 25 kişilik bir idare meclisi, bir reis, bir umumi kâtip ve ayrıca 7 kişilik bir kontrol komisyonu seçer ve dağılır.

17 — Kongre kararları toplantıyı takip eden dört hafta zarfında bir risale şeklinde bastırılır ve birlik şubeleri azalarına küçük bir bedel karşılığı tevzi olunur.

18 — İdare meclisi ayda bir defa toplanarak işçi hareketlerini ilgilendiren meseleleri inceler ve iki toplantı arasında yapılacak işleri kararlaştırır, bu faaliyetleri gerçekleştiren ve İ.S.B. nin günü gününe sevk ve idaresi idare meclisinin ilk toplantısında seçeceği beş aza ile reis ve umumî kâtibden teşekkül eden bir icra komisyonuna aittir.

19 — İdare meclisi lüzum görürse belli başlı işletme sendikaları mes'ul kâtiplerinin iştirakile olaganüstü toplantılar da yapılabilir.

20 — Daimi icra komisyonu, Birlik reisinin başkanlığı altında ve umumi kâtip ile daimi temas altında Birlik faaliyetinin muhtelif şubelerini ahenkli bir tarzda sevk ve idare eder, bu şubeler:

1 — Umumi idare ve koordinasyon şubesi.
2 — Teşkilat şubesi
3 — Propaganda ve neşriyat şubesi
4 — Hesap ve vezne şubesi
5 — İşçi sınıfının haklarının korunması şubesi
6 — Kadın ve genç işçilerin haklarının korunması şubesi

21 — Bu şubelerden her birinin mes'ul kâtipliğini daimi icra komisyonu azalarından biri üzerine alır. Umumi kâtip birinci şubeyi bilfiil idare etmekle beraber, diğerleri arasında da nazımlık eder. Birliğin muhaberatından da umumi kâtip mes'uldür. Sendikaların kuvvetlerine dair kayıtlar tutmak bunların artış veya azalışlarını gösterir istatistikler tanzim etmek teşkilat şubesine aittir.

22 — Hesap ve vezne şubesi, sendikalardan Birlik hissesine

(Devamı var)

Sendika hareketleri düşmanlarına ilk ve son cevap.

Baş makaleden Devam

şısında bazı kötü niyetliler akla ve hayale gelmedik dedikodular icat etmekte bizi şu veya bu ceryanlara alet olmakla itham etmektedirler.

Daha Birinci sayımızdan itibaren bu çeşit isnatlara ve provokasyonlara maruz kaldık. Münasebetsizliğin bu derecesi dünyanın hiç bir yerinde görülmemiştir.

Babıâli caddesinden her gün tonlarca kitap, gazete, risale ve mecmua sel gibi akıp gitmektedir.

Biz emekçi kitlelerinin biricik neşir vasıtası ve biricik sınıf teşkilâtı için bu yersiz yaygaralara ne lüzum var. Bizde kendimize göre hiç olmazsa bu caddenin bir köşesinden sürülüp geçemez miyiz ?

Fakat biliyoruz, hemde çok iyi biliyoruz. Bu sinsi maksat ve gaye açıktır. Bizi kışkırtmak cevap vermeğe zorlamak ve bu suretle de biricik teşkilâtımızı ve biricik neşir vasıtamızı kapattırmak için vesileler hazırlamaktır.

Yağma yok efendiler! Biz Sendikalistler bir çeyrek asra yakın mazisi olan şuurlu bir hareketin temiz evlâtlarıyız.

Biz öyle ipekli perdeler arkasında maruken koltuklarda ve dürbünün tersiyle inkılâbı seyredenlerden değiliz. Ne Yeniçeri hareketleri ve ne de zor balık bizi memleket davasında müsbet çalışmaktan alıkoyamaz.

Biz öyle kolay kolay fasit daireler içine düşürülerek işi şahsiyata döküp esas çalışma kuvvetimizi başka menfi sahalara harcıyacak kadar şuursuz değiliz. Memlekette bir kanun var ve bir de bunu vatandaşlar arasında fark gözetmeksizin tevzi edecek bir adalet cihazı var. Biz kanunsuz bir harekette bulunacak olursak bizi hesap vermeğe çağırabilirler. Telâşınıza lüzum yok 18 milyon vatandaşın vicdanı lâzımgelen hükmü verir. Düşmanlarımıza ilk ve son cevabımız budur. (*)

SENDİKACI

*) İşçi arkadaşlar biz asıl vazifemize gelelim. Geçen sayımızda Sendika hareketlerinin teşkilât sistemi hakkında bir şema neşir edeceğimizi vadetmiştik. Kılişesi hazırlanamadığından özür dileriz. Gelecek sayımızda hem bu şemayı neşredecek ve hem de sendika hareketlerinin maksat ve gayesini izaha çalışacağız.

Dünya sendika Federasyonu

Baştarafı Birinci Sahifede

sınıfını aynı zamanda tehdit etmiş, işgal altına giren memleketlerde işçi sınıfının en hayati menfaatleri, en mütevazi hakları ayaklar altında çiğnenmişti.

İşçi sınıfını, insanlığı ve demokrasiyi tehdit eden kara tahakküm, dünya işçilerinin müşterek gayreti ve fedakârlığı ile yere serildi. Harp yılları işçi sınıfına, kuvvetlerin teksifi ve saflarda birliğin zaruretini bir kere daha kesin ve en aydınlık bir şekilde öğretti. İşçilerin demokratik hakları, ekonomik ve sosyal davaları ve hayati menfaatleri uğrunda, faşizme karşı mücadele içinde bu günkü birliğin temelleri atıldı.

Harp biter bitmez, Paris kongresi açıldı Bu kongreye 56 memleketin 66.759 348 işçisini içinde toplayan 65 sendika teşkilâtı birer murahhas heyetile iştirak ettiler. Kongre 1945 senesinde 25 eylülden 8 ekime kadar fasılasız çalıştı.

Kongreye münavebe ile, Fransız murahhası Léon Jouhaux, İngiliz murahhası Walter Citrine, Sovyet murahhası V. Kouznetsou, Amerikan murahhası Sidney Hillman, Çin murahhası Chu, Meksika murahhası Toledano, İsveç murahhası Lindberg başkanlık ettiler.

Kongre sekreterliğine, Dünya sendika birliğini gerçekleştirmek uğrundaki enerjik gayretile büyük işçi merkezlerin de tanınmış Fransız murahhası Louis Saillant getirildi.

Paris Kongresinin toplandığı Chuillot sarayı, Dünya sendika federasyonunu hazırlayan heyecanlı ve keskin münakâşalara sahne oldu. Bununla beraber, daha ilk oturumlardan itibaren toplantıya hâkim olan tesanüt havası, bütün murahhaslarda kat'i bir neticeye varacaklarına dair kuvvetli bir kanaat yaratmıştı. Kongrede dünyanın en büyük sendika merkezlerini temsil eden, Fransız, Sovyet, İngiliz ve Amerika murahhaslarının en geniş bir hüsnüniyet ve anlayış içinde bu toplantıda muvaffakiyetli bir nazım rol oynamaları kongrenin muvaffakiyetinde başlıca âmillerden biri oldu. Müşterek ve ahenkli bir çalışma sonunda, 3 ekim 1945 tarihinde Dünya sendika federasyonunun statüleri oy birliği ile kabul ve tasdik edildi.

3 ekim sabahı yapılan toplantı her zaman yadedilecektir. 67 milyon teşkilâtlı işişçinin mümessilleri bu hadisenin tarihi ehemmiyeti, ve kendilerine yüklediği mesuliyeti tamamen anlamışlardı.

Dünya Federasyonunun idare organları şu şekilde kurulmuştur: En yüksek organ, iki senede bir toplanacak olan kongredir; Kongre federasyona bağlı bütün sendikaların aza sayıları nisbetinde temsil edildiğ umumî meclisi seçer. Umumî meclis senede bir defa toplanır. Bu meclis, Dünya federasyonunun bütün faaliyetini tanzim ve idare edecek olan İcra komitesini seçer. İcra komitesi bir reis ve genel sekreterle birlikte icra bürosunu teşkil eden yedi reis vekilini seçer. İcra komitesi ve bürosu umumî meclisine kongrenin aldığı kararları pratik sahada gerçekleştirmek vazifesi verilmiştir.

Dünya sendika federasyonunun statüleri geniş fakat hudutları belirli bir temele istinat etmektedir. Bu statüler yeni teşkilâta en faydalı bir şekilde çalışan bütün imkânları vermektedir Federasyonun faaliyet mihverini, beynelmilel ve millî bir plân gereğince muhtelif memleketlerin işçi sınıfının siyasi, iktisadi ve içtimai sahalardaki başlıca hak ve isteklerini hayata geçirmek için mücadele teşkil edecektir. Bu mücadele zor ve kesin olacak ve fakat muvaffakiyetle neticelenecektir. Çünkü, bu yeni beynelmilel teşkilât, muasır cemiyetin en ileri, en geniş, en kalabalık ve en müstahsil sınıfını temsil etmektedir.

Paris kongresine iştirak eden işçi murahhasları, yeni teşkilâtın muvaffak olacağına inanarak dağıldılar.

"Dünya sendika federasyonu kurulmustur. Fakat bu bir başlangıçtır„. Bütün murahhaslar birbirlerinden ayrılırken ve Chaillot sarayının yeraltı salonunun merdivenlerini son defa olarak ağır ağır çıkarlarken böyle söylüyorlardı. "Bu federasyon çalışmalıdır; kuruluşu sırasındaki kadar güç şartlar altında muvaffakiyetle çalışmalıdır.„ Çünkü dünya işçilerinin tesanüdü insan haklarının en büyük garantisidir.

Safa M. YURDANUR

Teknik arıza dolayısile **Tezatlar** kılişemiz hazırlanamadığından özür dileriz.

Sahip ve Neşriyat Müdürü: Adil Yağcı

Tertip ve Baskı F - K Basımevi